توكيو ولىمپيادا سپورت جارىسىنا نازار

توكيو ولىمپيادا سپورت جارىسى جابلدى، جۇڭگو ۋاكلدەر ۋىيرمەسى 38 التىن مەدال الدى

شىنخۋا اگەنتىگىنىڭ 8 ـ ايدىك 8 ـ كۈنى توكيودان بەرگەن خاباري (تىلشىلەر جۇ خۇك، يۋە رانران، ۋاڭ زىجياڭ). مامىرلاعان ليريكالىق مۇزىكا اۋەنى شىنده ولىمپيادا الاۋى باياۋ ئسونىپ، 32 ـ كەزەكتى جازعى ولىمپيادا سپورت جارىسى 8 ـ ايدىك 8 ـ كۈنى توكيو جاڭا مەملەكەتتىك اتلەتيكا الاڭىنىڭ كەشكى كورىنىسى شىنده جابلدى.

حالقارالىق ولىمپيادا كومىتەتىنىڭ ئتوراعاسى باح بۇل ئىر رەتكى "ئۇمت، ىنتىماق، بەيىتشىلىكتى" تاقىرىپ ەتكەن ولىمپيادا، "بۇرىن بولماعان" ولىمپيادا بولدى دەپ باعا بەردى. ول جابلۇ سالىتىنداعى ارناۋ سوزىنده بىلاي دەدى: وسناۋ قىين ـ قىستاۋ كەزەڭدە سىزدەر دۇنيە جۇزىنە ەك باعالى تارتۋ ـــ ئۇمت سىلادىڭىزدار! بۇل ىندەت تۇىلىعانىنان كەينگى بۇكىل دۇنيە ئجۇزىنىڭ ئبىرىنشى رەت ىنتىماقپەن باس قوسۋى بولدى. دەنە تاربيە ساحانانىڭ تورىنە قايتا ورالدى. دۇنيە جۇزىندەگى ميلليارداتاعان ادامدار تونىنىڭ شكى باۋىنداي بەرەكەگە ۋىيسىپ، شاتتىق پەن شابىتقا تولى ساتتەردى ئبولىستى. بۇل بىزگە ئۇمت سىلادى، بىزگە بولاشاق تۇرالى سەنىم بەردى.

ولىمپيادا بەس ساقينالى تۇىنىك باستاۋىندا، 206 ۋاكلدەر ۋىيرمەسىنىڭ سپورتشى ۋاكلدەرى رەتىمەن الاڭعا كىردى. توكيودا 100 مەترگە جۇگىرۋدەن 9 سەكۇند 83 تاقلدىق ناتيجەمەن ەرلەردىڭ ازيا رەكوردىن جاڭالاعان سۇ بيىتيان جۇڭگو ۋاكلدەر ۋىيرمەسىنىڭ تۇ ۇستاۋشىسى بولىپ، بەس جۇلدىزدى قىزىل تۇدى بيىك ۇستاپ الاڭعا شىقتى.

وسى كەزەكتى ولىمپيادا سپورت جارىسىندا جۇڭگو دەنە تاربيە ۋاكلدەر ۋىيرمەسى 777 ادام ـ نان قۇرالدى، مۇنىڭ شىنده 431 سپورتشى 30 ۇلكەن ئتۇر، 225 كشى ئتۇر بوينشا جارىسقا قاتناسىپ، شەكارا سىرتىندا وتكەن ولىمپيادالاردىڭ شىنده قاتناسقان كشى تۇرلەرى ەك كوپ ئىر كەزەگى بولدى. 16 كۇن ەرلىكپەن ايانباي شايقاسۋ ارقىلى جۇڭگو ۋاكلدەر ۋىيرمەسى جالپى 38 التىن، 32 كۇمىس، 18 قولا مەدالمەن جيىنى 88 مەدال الىپ، التىن مەدال تاقتاسى مەن مەدال تاقتاسىندا 2 ـ ورىندى يەلەدى، التىن مەدال سانى شەكارا سىرتىندا وتكەن ولىمپيادالاردىڭ ەك جاقسى ناتيجەمەن تەڭەستى.

امەريكا ۋاكلدەر ۋىيرمەسى 39 التىن، 41 كۇمىس، 33 قولا مەدال الىپ، التىن مەدال تاقتاسى مەن مەدال تاقتاسىندا اۋەلگىدەي ئبىرىنشى ورىندى يەلەدى. دايانشى ەل جاپونيا ۋاكلدەر ۋىيرمەسى 27 التىن، 14 كۇمىس، 17 قولا مەدالمەن التىن مەدال تاقتاسىندا 3 ـ ورىندا تۇردى.

ئبىر ساعاتتان استام ۋاقىتقا سوزىلعان سپورتشىلاردىڭ الاڭعا كىرۋى مەن جابلۇ سالتى ويىنداىرىنان كەيىن، وسى كەزەكتى ولىمپيادانىڭ ەك سوڭعى سيلىق تاراتۋ سالتى وتكىزىلدى. ايەلدەر مارافونى مەن ەرلەر مارافون جارىسىندا سيلىق العان سپورتشىلار جابلۇ سالتىندا مەدال الۋ داڭقەنان يگىلىكتەندى.

جاڭا عانا حالقارالىق ولىمپيادا كومىتەتى سپورتشىلار كومىتەتىنىڭ مۇشەسى بولعان جاپونيانىڭ سەمسەرشى سپورتشىسى تايتيان شۇڭگۇي قاتارلىلار ولىمپيادا ەركتىلەرى مەن قالا ەركتىلەرىنە ەستەلىك سي ۇسىنىپ، ەركتىلەردىڭ قاجىرلىلىقپەن قىزمەت وتەگەننە العىس ايتتى. بۇل قالا ەركتىلەردىڭ ولىمپيادادا تۇڭعىش رەت ماراپاتتالۋى.

مۇزىكا ئۇنى شىنده ولىمپيادانىڭ بەس ساقينالى تۇى باياۋ ئتۇسرىلىپ، جينالىپ، ونى توكيو قالاسىنىڭ باستىعى شياۋچى بايحزى باحقا، ونان سوڭ باح ونى 33 ـ كەزەكتى جازعى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزەتىن دايانشى ەل ـــ پاريج قالاسىنىڭ باستىعى اننە يدالگوعا تاپسىردى، سودان بەينەبايان ۇلگىسىندەگى "پاريج 8 مينۇتىنىڭ" شىملدىعى اشىلدى.

ولىمپيادا الاۋى باياۋ ئسونىپ، قاسيەتتى الاۋ تۇعىرى باياۋ جابىلىپ، شەڭبەر قالپىنا كەلدى. الاڭداعى سپورتشىلار مەن قىزمەتكەرلەردىڭ الاقايلاعان ئۇنى شىنده ادامدار توكيو ولىمپيادا سپورت جارىسىنا قوش ايتتى.

جۇڭگو ۋاكلدەر ۋىيرمەسىنىڭ تۇ ۇستاۋشىسى سۇ بيىتيان دەنە تاربيە الاڭىنا كىرىپ كەلەدى (8 ـ ايدىك 8 ـ كۇنى تۇسىرىلگەن).

□ سۋرەتتى شىنخۋا اگەنتىگىنىڭ ئتىلشىسى ليۋ داۋي تۇسىرگەن

جابلۇ سالتى ياقتاۋ الدىندا ئتۇستى جارقىلداق ويىنى (8 ـ ايدىك 8 ـ كۇنى تۇسىرىلگەن).

□ سۋرەتتى شىنخۋا اگەنتىگىنىڭ ئتىلشىسى ياڭ لەي تۇسىرگەن

شىنجياڭ ساڭلاقتارى ولىمپيادا جارىس مايدانىندا كوزگە ئتۇستى

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ تىلشىلەرى حۋاڭ شيڭ، جىڭ ييۋان، دۇك لياڭ

8 ـ ايدىك 8 ـ كۇنى، 32 ـ كەزەكتى جازعى ولىمپيادا سپورت جارىسى توكيودا شىملدىعىن جاپتى. جۇڭگو دەنە تاربيە ۋاكلدەر ۋىيرمەسى 38 التىن، 32 كۇمىس، 18 قولا مەدالمەن جيىنى 88 مەدال الىپ، التىن مەدال تاقتاسى مەن مەدال تاقتاسىندا 2 ـ ورىندى يەلەدى، التىن مەدال سانى شەكارا سىرتىندا وتكەن ولىمپيادالاردىڭ ەك جاقسى ناتيجەمەن تەڭەستى. بۇل داڭقتاردىڭ اراسىندا شىنجياڭ دەنە تاربيە ساڭلاقتارىنىڭ دا ۇلەسى بار.

وسى رەتكى توكيو ولىمپيادا سپورت جارىسىندا شىنجياڭنان جيىنى 6 ادام جۇڭگو ۋاكلدەر ۋىيرمەسىنە كىرىپ، 6 تۇردەگى جارىسقا قاتناسىپ، 2 قولا مەدال الىپ، ئبىر تۇردە 5 ـ بولدى، ئاربىر سپورتشى ئوز سالاسىندا جاڭا ناتيجەگە قول جەتكىزدى.

باسكەتبول: تاريح جاراتتى

7 ـ ايدىك 28 ـ كۇنى جۇڭگو باسكەتبولشىلارى اراعا 29 جىل سالىپ ولىمپيادا سيلىق ساحناسىنا تاعى شىقتى.

3 ادامدىق باسكەتبول ويىن ئتۇرى ولىمپيادا تۇڭعىش كىرگەندە، جۇڭگو ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ قولا مەدالعا يە بولۋى جۇڭگو باسكەتبولىنىڭ داڭۋ تورىنىن ايگىلەدى. بۇل 3 ادامدىق ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ 2019 ـ جىلى دۇنيە ئجۇزى لوڭقاسنا تالاسۋ جارىسىندا اعا جۇلدەگەرلىكتى الۋنان كەيىن، جۇڭگو باسكەتبولى جاراتقان تاعى ئبىر رەتكى تاريحي تىڭ ناتيجە. مەملەكەت قۇراماسىنىڭ مۇشەسى، شىنجياڭ ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ باستىعى ۋاڭ ليلي وسى رەتكى جارىستا ەرەن جاۋىنگەرلىك قابىلەت كورسەتتى. يتاليامەن، فرانسيامەن بولعان ىرىكتەۋ جارىسىندا 29 جاستاعى ۋاڭ ليلي جۇڭگو قۇراماسىنىڭ جەڭىسكە جەتۋىندەگى شەشۋشى تيانالىقتا اينالىپ، بۇكىل ەلدەگى دوپقۇمارلاردىڭ القاۋىنا بولەنىپ قانا قالماستان، "ۋاڭ ليلي قاندايى كەرەمەت"، "ۋاڭ ليلي 9 ئنومىر" دەگەن سياقتى كلت سوزدەر دە كوپ نزدەۋ سالىنعان سوزدەر قاتارىنا كىردى.

"شىنجياڭ باسكەتبول قۇراماسىندا 6 جلدىق شىڭدالۋ مەنىڭ جەتكىلىكتى دەنە قۋاتىم مەن كۇشتى قارسىلاسۋ قابىلەتىمدى جەتىلدىردى، ئتىپتى دە ماڭىزدىسى، شىنجياڭ ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ جەڭىلىسكە جاسىماىتىن، اقىرعى ئبىر سەكۇندقا دەيىن سايىساتىن رۋحىن ولىمپيادانىڭ الىپ شقتىم". جارىستان كەيىن ارناۋلى تىلشىلىكتى قابىلداعاندا، ۋاڭ ليلي بۇل مەدالدا شىنجياڭ ايەلدەر باسكەتبولىنىڭ قايسارلىقپەن كۇرەسۋ رۋحىنىڭ جاتقاندىعىن ايتتى.

شىنجياڭ ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ 21 جاستاعى جاس ساڭلاعى حان شۇي اۋتونوميالى رايوندىق دەنە تاربيە مەكەمەسى باۋلىپ شققان ولىمپيادا 5 ادامدىق باسكەتبول جارىسىنا قاتناسقان تۇڭعىش مەملەكەتتىك شەبەر. توكيو ولىمپيادا سپورت جارىسىندا حان شۇي جۇڭگو ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ گرۋپپا جارىسىندا 3 رەتتە دە جەڭىسكە جەتىپ، گرۋپپادان شعۇىنا ەرەن ەڭبەك ئسىڭىردى.

بۇل 2 سپورتشىدان سىرت، شىنجياڭ فيحۋ ەرلەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ بۇرىنعى مۇشەسى، 36 جاستاعى مۇرات ادىلجان جۇڭگو ايەلدەر باسكەتبول قۇراماسىنىڭ جاردەمشى جاتتىقتىرۋشىسى رەتىندە وسى كەزەك ولىمپيادا قاتناستى.

كۇرەس: تىڭ ناتيجەنى جۇزەگە اسىردى

8 ـ ايدىك 2 ـ كۇنى جۇڭگو بالۋاندارى ولىمپيادانىڭ 60 كيلوگرام كۇرەسىنىڭ سالماقتاعىلارىنىڭ سيلىق ساحناسىنا شقتى.

جۇڭگو ساڭلاعى، تاربا عاتايدان كەلگەن ئۇيلقان سەرىك ولىمپيادا تۇڭعىش رەت قاتناسىپ قولا مەدالعا يە بولدى. بۇل 2008 ـ جىلى بەيجيڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىندا چاڭ يۇڭشياڭنىڭ ەرلەر كلاسسيكالىق كۇرەسىنىڭ 74 كيلوگرام دەڭ سالماقتىلارىنىڭ كۇمىس مەدالىن الۋنان كەيىن، جۇڭگو ەر بالۋاندارىنىڭ اراعا 13 جىل سالىپ ولىمپيادا سيلىق ساحناسىنا تاعى شىعۋى. بۇل مەدال شىنجياڭ بالۋاندارىنىڭ دا ولىمپيادا مەدالىنا تۇڭعىش قول جەتكىزۋى بولىپ، شىنجياڭنىڭ كۇرەس تاريحندىعى تىڭ ناتيجەنى جۇزەگە اسىردى.

"ولىمپيادا جارىس الاڭىندا مەملەكەت تۇىنىن شعارۋ مەنىڭ ارمانىم ەدى. مەملەكەت قۇراماسىنىڭ ماعان حالقارالىق جارىستا ئوز كۇشمدى ايگىلەيتىن وراي سىلاعاندىعىنا العىس ايتامىن، اۋتونوميالى رايوندىق دەنە تاربيە مەكەمەسىنىڭ مەنىڭ ەسەيۋىمە كومەكتەسكەندىگىنە العىس ايتامىن، قوعامدىعى ئار سالانىڭ كومەك ئبولىپ، قولداپ كەلگەندىگىنە العىس ايتامىن. ەك سوڭىندا تاعى ماعان كومەكتەسكەن ادامدارعا العىس ايتامىن". مەدال العاننان كەيىن، ئۇاليقاننىڭ ئسوزى العىس سەزىمىنە تولى بولدى.

جۇڭگو ساڭلاعى، حوتاننان كەلگەن رۇك نيڭنيڭ وسى كەزەك ولىمپيادانىڭ ايەلدەر ەركىن كۇرەسى 57 كيلوگرامدىق سالماقتاعىلار جارىسىنىڭ جوعارى دەڭگەيلى سپورتشىسى بولدى، ول كەزىندە 2018 ـ جىلعى دۇنيە جۇزىلىك كۇرەس جۇلدەلى جارىسىنىڭ اعا جۇلدەگەرلەگىن، 2019 ـ جىلعى دۇنيە جۇزىلىك كۇرەس جۇلدەلى جارىسىنىڭ ەكىنشى جۇلدەگەرلىگىن جانە 2019 ـ جىلعى ازيا كۇرەس جۇلدەلى جارىسىنىڭ اعا جۇلدەگەرلىگىن العان بولاتىن. ولىمپيادا سيلىق ساحناسىنا شعا الماعانمەن، ول شىنجياڭ كۇرەس تاريحىن جاراتتى ـــ شىنجياڭنان كۇرەس وينى تۇرىنە قاتناسقان تۇڭعىش دۇنيە جۇزىلىك اعا جۇلدەگەر بولىپ قالماستان، شىنجياڭنان تۇڭعىش ولىمپيادا جارىسىنا قاتناسقان ايەل كۇرەس سپورتشىسى. كەلەشەكتە رۇك نيڭنيڭ ئالى دە شىنجياڭ كۇرەسىنىڭ تۇ سىياتتى سپورتشىسى بولا بەرەدى.

قازىرگى جۇڭگو بالۋاندار قۇراماسىندا كوپتەگەن شىنجياڭدىق ساڭلاقتار بار، ولاردىڭ الداعى الۋەتى دە شەكسىز، 3 جلدان كەينگى پاريج ولىمپيادا سپورت جارىسىندا ولاردىڭ تاعى دا شۇعىلالى ناتيجە جاراتۋىن كۇتەمىز.

قايراڭ ۋولەيبولى: داڭقتى جالعاستىردى

ئداستۇرلى باسىمدىققا يە وين ئتۇرى رەتىندە، وسى كەزەك ولىمپيادادا جۇڭگو قايراڭ ۋولەيبول ساڭلاقتارى دا جاقسى بەينە كورسەتتى.

قايراڭ ۋولەيبولى بۇرىن ەۋروپا، امەريكا سپورتشىلارىنىڭ الەمى بولىپ كەلگەن. 2008 ـ جىلى بەيجيڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىندا شىنجياڭنان بارعان ۋاڭ جيە مەن سەرىگى تيان جيا جۇڭگو قۇراماسىنا ۋاكىل بولىپ ماندىك تىڭ ناتيجەنى جۇزەگە اسىرىپ، كۇمىس مەدالعا يە بولعان ەدى، بۇل دا جۇڭگو قايراڭ ۋولەيبولى تاريحندىعى ەك جاقسى جارىس ناتيجەسى سانالادى.

وسى كەزەك ولىمپيادادا جۇڭگو قۇراماسى ۋاڭ فان / شيا شين ـ ي گرۋپپا جارىسىنىڭ 3 رەتىندە دە جەڭىسكە جەتتى، ايتا كەتەرلىگى، ونىڭ شىنده ئبىر رەتىندە ولار 0: 2 ۋپايمەن ولىمپيادا جوعارى دەڭگەيلى قۇراماسى، برازيليا قۇراماسى بەدناچۇك / سانتوس لەسبواسندى ويسراتا جەڭدى. 8 مەتىنا كىرۋ شەشۋشى جارىسىندا تاعى ئبىر جۇپ برازيليا سپورتشىلارىنان جەڭىلىپ، 8 مەتىنا كىرە الماعانمەن، ولار لوندون ولىمپيادا سپورت جارىسىنان كەينگى ناتيجەسى ەك جاقسى جۇڭگو ايەلدەر قايراڭ ۋولەيبول قۇراماسى سانالادى.

ۇرىمجىدە تۇعان شيا شين ـ يدىك دەنە قۋاتى ەلدەن ەرەك، وسىدان بۇرىن 2 رەت ازيا ولىمپياداسىنىڭ التىن مەدالىن العان. وسى رەتكى توكيو ولىمپياداسى 24 جاستاعى شيا شين ـ يدىك الىعاشقى ولىمپيادا ساپارى، ونىڭ كەلەشەكتەگى جولى ئالى السى.

بوكس: جەڭىلىسە دە داڭقى اسقاقتادى

24 جاستاعى التايلىق ازامات توقتاربەك تاڭاتقان توكيو ولىمپيادا سپورت جارىسىنا قاتناسقان جۇڭگو بوكس قۇراماسىنىڭ 6 ساڭلاقتىنىڭ ئبىرى. ەرلەر 75 كيلوگرامدىق سالماقتاعىلاردىڭ جارىسىندا ول العاشقى كەزەكتە 0: 5 ۋپايمەن ئۇندىستاندىق جۇدىرىقشى مار اششيندى جەڭسە، 2 ـ كەزەكتە برازيليالىق جۇدىرىقشى سوسامەن كەزدەستى. 2019 ـ جىلعى دۇنيە جۇزىلىك اسكەريلەر سپورت جينالىسىندا توقتاربەك وسى جۇدىرىقشىمەن كەزدەسكەن بولاتىن، سول كەزدە ەكەۋىنىڭ قۋاتى قارايلاس ەدى. وسى رەتكى جارىستا توقتاربەك ەكى اينالمدا ايقىن ۇستەم تۇرعانمەن، بۇكىل الاڭداعى سوڭعى ەسەپتە 3: 2 ۋپايمەن ولىمپيادا جارىسىن ياقتاتىپ، توقتاربەك 16 مەتىنا قاتارىندا قالىپ قويدى. 8 ـ ايدىك 7 ـ كۇنى سوسا وسى سالماقتىلاردىڭ اعا جۇلدەگەرلىگىن الدى.

"توقتاربەك ولىمپياداعا تۇڭعىش رەت قاتناسىپ وتىرسا دا، ول ئوز قۋاتىمەن دۇنيە جۇزىندەگى بىرەگەي ساڭلاقپەن بەلدەسە الاتىن قابىلەتى بار ەكەندىگىن دالەلدەدى. ىندەت كەزىندە ئبىر جىلدان استام جابىق جاتتىعۋ سەبەبىنەن، ول حالقارالىق جارىستارعا قاتناسا المادى، وسى رەتكى جارىستىڭ سىناعىنان كەيىن، ول بۇرىنعىدان دا كۇشەيە ئتۇستى. 3 جلدان كەينگى پاريج ولىمپيادا سپورت جارىسىندا ول 27 جاسقا كەلەدى، بۇل ئبىر سپورتشىنىڭ ئار جاقتان تولىسقان شاعى ەسەپتەلەدى". شىنجياڭ بوكس سپورتى ورتالعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى، مەملەكەتتىك بوكس قۇراماسىنىڭ جاتتىقتىرۋشىسى ابدۇشۇكىر ئمجيتتىڭ ئسوزى قايراتقا قايتا مىنگەن كۇرەس جىگەرىنە تولى بولدى.

شىنجياڭ دەنە تاربيە ساڭلاقتارى ولىمپيادادا وزدەرىنىڭ بۇرىنعى ناتيجەلەرىنەن اسىپ ئتۇسىپ، تىڭ ناتيجە جاراتتى، ولار كوپشىلىكتىڭ كوڭىلىندە اعا جۇلدەگەرلەردەي شۇعىلا شاشۇدا. ولاردىڭ اتتارىن ەستە ساقتاپ، ولارعا ماداق ايتايىق. ولاردىڭ اسەرىندە، كەلەشەكتە ئتىپتى دە كوپ شىنجياڭ دەنە تاربيە ساڭلاقتارىنىڭ جۇڭگو قۇراماسىنا ۋاكىل بولىپ ولىمپيادا جارىس الاڭدارىندا قاسقايىپ، وتان ئۇشىن داڭق اپەرەتىندەگىنە سەنەمىز.

(باسى 1 ـ بەتتە)

"وسى بوينشا ەسەپتەگەندە، بۇل اۋماقتىڭ ئار شارشى كيلومەترىندەگى جورعا بوكەن سانى 10 جىلدىڭ الدىنداعى 33تەن 51گە وسەدى"، ـ دەدى شۇي دۇڭحۋا.

جورعا بوكەن ەلىمىزدە 1 ـ دارەجەلى قورعالاتىن حايۋانات، باستىسى، چياڭتاڭدى وزەك ەتكەن چيڭحاي ـ شيزاڭ ئۇستىرتى وڭىرىنە تارالعان، چيڭحاي ـ شيزاڭ ئۇستىرتى حايۋاناتتار اۋماعى جۇيەسىنىڭ تيپتىك ۋاكىلى سانالادى. ەلىمىز 1983 ـ جىلى التىنتاۋ مەملەكەتتىك جاراتىلىستىق قورىعىن قۇرعان، جالپى اۋدانى 45 مىڭ شارشى كيلومەتر، تەڭىز دەڭگەيىنەن ورتاشا بيىكتىگى 4580 مەتر، وندا جابايى قوداس، تيىەت جابايى ەسەگى، جورعا بوكەن سياقتى تۇياقتى ئرى جابايى اڭدار تارالعان، ونان دا ماڭىزدىسى، كوپتەگەن سيرەك كەزدەسەتىن ئۇستىرتتى حايۋاناتتار، وسىمدىكتەر گەن قامباسى بار.

تۇزى كولى اۋماعى جاراتىلىستىق قورىقتىڭ باتىس بولىگىنە ورنالاسقان، اۋدانى شامامەن 680 شارشى كيلومەتر، تەڭىز دەڭگەيىنەن ورتاشا بيىكتىگى 5000 مەتردەن اسادى، اينالاسىن قارلى تاۋ قورشاپ، جورعا بوكەندەر تابيعي جاۋلارىنان قورعانىپ، قالتقى بولىپ قالىپتاسقان. بۇل جەردە ەندى عانا تۇعان بوكەن قوزىقالارى ەنەلەرىنىڭ جەتەگىندە جارتى ساعات شىنىدە قاز تۇرۋ، ئجۇرۋ، جۇگىرۋ سياقتى ئومىر ئسۇرۋ قابىلەتتەرىن يگەرىپ الادى.

ئار جىلى جورعا بوكەندەر شوعىرلى تولەدىتىن مەزگىلدە شۇي دۇڭحۋا مەن قىزمەتتەستەرى تۇزى كولى اۋماعىنا بارىپ باقىلاۋ جۇرگىزەدى جانە ەستەلىكە الادى. 20 جىلدىڭ الدىندا، بۇل جەردەگى جورعا بوكەندەردىڭ سانى 10 مىڭنان 20 مىڭعا دەيىن عانا بولاتىن، 10 جىلدىڭ الدىندا بۇل سان 20 مىڭنان اسىپ، قازىر 35 مىڭعا كوبەيىپ، تۇراقتى كوبەيۋ بەتالىسىن كورسەتتى.

وتكەن عاسىردىڭ 90 ـ جىلدارىنىڭ سوڭىندا زاڭسىز اۋلاۋ، كەن اشۋ سياقتىلار جاراتىلىستىق قورىق ەكولوگياسىنا اۋىر قاتەر ئتوندىرىپ، جورعا بوكەن، جابايى قوداس، تيىەت جابايى ەسەگى سياقتىلاردىڭ جالپى سانى 65 مىڭعا جەتپەي قالعان ەدى.

التىنتاۋ مەملەكەتتىك جاراتىلىستىق قورىعىن باسقارۋ مەكەمەسى قورعاۋ ـ باسقارۋ ئبولىمىنىڭ باستىعى ۇتىناسىننىڭ تانىستىرۋىنشا، تاياۋ جىلداردان بەرى، ولار چيڭحاي كوكشىل مەملەكەتتىك جاراتىلىستىق قورىعىمەن، شيزاڭ چياڭتاڭ مەملەكەتتىك جاراتىلىستىق قورىعىمەن بىرلەسىپ، زاڭسىز اۋلاۋ، زاڭسىز كەن اشۋ، زاڭسىز كەسىپ ئوتۋ ارەكەتتەرىنە قاتاڭ سوققى بەرىپ، ئۇستىرت ەكولوگياىلىق ورتاسىن بارىنشا قورعاعان جانە جابايى حايۋاناتتاردىڭ مازالاۋعا ۇشىراماۋىنا بارىنشا كەپىلدىك ەتكەن؛ "تولقتاي جابۋ، دەرەۋ شاعىپ جوعالتۋ، ەكولوگياىنى جەدەل قالپىنا كەلتىرۋ" تالابى بوينشا، ۇكىمەتكە سايكەسىپ كەن ـ تاۋ كاسىپورندارىنىڭ ەكولوگياىنى قالپىنا كەلتىرۋىنە، جونگە سالۋىنا سايكەسكەن، ناتيجەسىندە جاراتىلىستىق قورىق راتىلىستىق قورىعىمەن، شيزاڭ چياڭتاڭ مەملەكەتتىك جاراتىلىستىق قورىعىمەن بىرلەسىپ، زاڭسىز اۋلاۋ، زاڭسىز كەن اشۋ، زاڭسىز كەسىپ ئوتۋ ارەكەتتەرىنە قاتاڭ سوققى بەرىپ، ئۇستىرت ەكولوگياىلىق ورتاسىن بارىنشا قورعاعان جانە جابايى حايۋاناتتاردىڭ مازالاۋعا ۇشىراماۋىنا بارىنشا كەپىلدىك ەتكەن؛ "تولقتاي جابۋ، دەرەۋ شاعىپ جوعالتۋ، ەكولوگياىنى جەدەل قالپىنا كەلتىرۋ" تالابى بوينشا، ۇكىمەتكە سايكەسىپ كەن ـ تاۋ كاسىپورندارىنىڭ ەكولوگياىنى قالپىنا كەلتىرۋىنە، جونگە سالۋىنا سايكەسكەن، ناتيجەسىندە جاراتىلىستىق قورىق ەكولوگياسى ايتارلىقتاي جاقسارىپ، جورعا بوكەن، جابايى قوداس، تيىەت جابايى ەسەگى سياقتى جابايى اڭدار ئتۇرى، سانى ۇزدىكسىز قالپىنا كەلگەن.

تىلشىلىك بارىسىندا، تىلشىلەر جورعا بوكەننەن سىرت، ەكى ـ ۇشتەن توپتاسىپ جۇرگەن جابايى قوداستاردىڭ سايى اڭعارلارىندا ەمىن ـ ەركىن "سەيلدەپ"، ئۇيىر ـ ئۇيىر تيىەت جابايى ەسەكتەرىنىڭ ئالسىن ـ ئالى ئتىلشى وتىرعان پيكاپتىڭ الدىندا ارلى ـ بەرلى ويقاستاپ جۇرگەنىن، سۇىر، شاقىلداقتاردىڭ ئىن اۋزىندا جالتاق ـ جالتاق قاراپ تۇرعانىن كوردى.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى حۇڭيۋان سولتۇستىك جولى 500 – ئنومىر، تاراتۋ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ئنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان